

נאמן

אדם

עשו אותי בעינים
 אחר כך הוסיפו איברים אחרים
 בסוף נתחבר לו הגוף
 והוסיפו גם עצם זנב,
 שלא תזוח עלי דעתי.
 אחר כך הוסיפו חושים אחרים:
 און לשמע, אף להריח ולב לככות
 או להקשיח לסבלם של אחרים.
 אני אדם. יש לי בררה.
 יצירה משלמה, אני יכול לבחר
 בין טוב לרע, נאפלו רע יותר.
 אני אדם, אני יכול
 לעשות כל שטות שבועולם כרצוני
 כי אני אנושי
 בין כל הגברים והנשים שבועולם
 אני כמו כלם,
 מעולם לא הייתי חסר למישהו
 ומישהו מסים לא חסר לי.
 כמותי
 אחסר לכלם
 וכלם יחסרו לי!

כיון שאני רסטיג
גאנו

31

יהורה ציחא

בקר נגמלתי מקללח אדם הראשון
 התרב הסתהפכת רחוקה
 ומכזיקה בשמש, כמו מדחף.
 בקר אני אוהב טעם זעה מלוחה
 בלחמי עם אבק ועם מנת.
 אבל צדין הנפש שנתנה לי, כמו לשון,
 הזכרת טעמים מתקנים בין שנים.
 ובקר אני אדם השני ומגרשים אותי
 גם מגן הקללה הגדולה שבו
 הסתברתי אחר גן העדן.
 ומתחם לרגלי צמחה לי מערה קטנה
 לפי צורת גופי המדיקת.
 אני איש מקלט: אדם השלישי.

הנאמן 1977

121

ק.א. זתיני

מה טוב האור לעיני
אך הוא גונע ופוסח.
הנצתי עד הלם.
עד קצות החוג קפאתי שמים.
הנמוגים על מי מהום.

צינתי מסבילות השמש קרב-קרב,
מקטם כוכבים וסתר מפחד.
צינתי מצללים.
פרוח זוגתה-סופרת.
קפץ אני נבש ולחומי קלים.
צאצאי סגרו בקר ובמישור,
מי בקרמו ומי בקרשור,
מי בידוד ומי בפטישו -
ובק אנקנו פה, סנה.
דלונו מאונים, מפאשה, סנרע,
זקנו מאנה,
קשלונו במורד הנרף.

קבדו נגלי,
סנה, נדך קבי לי, אהלי:
תקדו קווג של צנוקרים נפל -
נגלש אלי שאול.

"גיל כחול"

ק.א. זתיני

סנה ביטי קלוטה

דלל סיקי,
שבי הנסולים יוררים עד הנרפים
קווג נאדות ריקים.
ניצוצ אחרון קבה בתוך אישון העין
ספסת לאבק דהוי של שפרי.
ועור קשרי נחלד דמקמטי הנקסד.
ורועומי גרומות בגרתיקי הקלה.
שני האחרונה מסי הנקצת נחשפת -
ונס לחי, אול מקור הערגונות צדי קלה.

מה קימר הוא להט טרב סתהסכת
צל שפרי טגון סקימסו
הן סאקרו עוקדים צצי הערן בשלכת -
ובי קל חשק סם

לקטף הקרי סעץ טבעת,
כי הוא קשה, הקרי, תפל,
ונסש הסתויים גלשונו הסמפצמעת
נרדם דמקבואי נקי אפל.

עץ הסיים עומד עגום, שמוט פארומי,
והוא אפר עד קחילה, עד געל.
אדם, כמוני, הקלה, תשוש אמה,
אקח קרוב, אמה פה נר,
ולא אשלה ידי קף לנגע.
בני קלכו לרעות, לבנות, לורע.

נתיב אסד נשאר,
והוא קצר,
לכף נגלי המוצדה והספאכת -
אל קני, אל הקבלה...

"גיל כחול"

חנה ידעה

חנה ידעה מה טמון בתפוח.
היא לא נולדה אתמול.
מבין צלעותיו של אדם
היא השגיחה במעשי בראשית,
הקשיכה לרחש דשאים ושרצים.

חנה ידעה מה טמון בתפוח.
המים זעמו, הלכנה השחירה,
האותיות זקפו את קוציהן,
חיתו-שדה טרפו את השמות,
והקול אמר: כי טוב.

חנה ידעה מה טמון בתפוח.
כי טוב, כי טוב, ושוב כי טוב,
זרמה של עדנים,
גו לרגמה, משקה, רווי,
אם למופת, אשרי כל חי.

חנה ידעה מה טמון בתפוח.
לאור היום ובדעה צלולה,
גופה העירם מכהה אור המה,
היא קראה דרור לתולעת הגדולה
שתכרסם את שרשי העצים.

הסוף היה טוב.
אדם, זעתו נגרת כנהר,
הורה בפניה לאור החרב
כי לא נותרו בו שמות,
כי כחתיו כלו מרב טובה,
כי טוב.

"ליך אגן ה' ארץ" (1981)

תחיה גג אילן

היא סוף סוף מדברת

אני חנה אמנו
אני אמי
אני צלע מצלעה ואמה צלע מצלעי
איך הם בלבלו את שעמד בינינו
לא כביתי גרו של עולם
ולא ארליק גרות-שבת לכפר
לא פתיתי את האיש שנתת עמדי
שכבר את הדעת פאשה שנתת עמדו
על פני מערמים חסרי מכאוב

איך הם בלבלו את אהבתנו
הקללה היתה לכרכה
(כמו אלהים-הטוב לא ידע)
אל אישי תשוקתי, הוא פסק
אלא אל מי?
והוא ימשל כי, בקש לקלל
ונמצא מברך את אישי הרך
לבלי יפחד לדעת -
איך הם בלבלו את דעתנו!

"אילנה מ' ארץ" (1998)

ג'יג חזן-וויק

והארם ידע את חוה אשתו

נולדתי גדלתי התיתמתי
 גליתי עליתי הסתגלתי
 אהבתי התאלמנתי התנחמתי
 נאהבתי הריתי ילדתי
 הינקתי גדלתי יצרתי
 חקרתי למדתי פתחתי
 הפגנתי מרדתי בגדתי
 נסעתי וניתי הפלתי
 קמתי חלמתי בשלתי
 התיתחמתי פתיתי התענגתי
 לחשתי צעקתי שתקתי
 נלפתתי גחליתי נטשתי
 שכלתי אבלתי שרדתי ידעתי

ע'יאו זכ'ג'א קו' (1993)

סוף בראשית

ג'יג חזן-וויק

מה ידעה חוה כשאדם ידע אותה.
 את המות הקרב של בנה
 ושלה אחריו ושל כל הדורות
 אף על פי שלא שמעה שמות-תמות נאמר בדיוק
 לפני לא-טוב-היות-האדם-לבדו.

ע'יאו זכ'ג'א קו' (1993)

חוה

ג'יג חזן-וויק

לא על הלקחם לבדו
 תחיה חוה
 ולא על פסותה
 עונתה
 ואור עיניה

שבע תפול חוה
 ובין שניה
 נניסה אחת קטנה
 מפרי העץ הירק קלענה
 לא עץ הדעת
 רק עץ החיים
 לבדו.

"אחר הדברים באלה" (1962)

אוטוביוגרפיה

מתי במקרה הראשונה ונקברתי
בשדה הטרשים.
העורב הורה להורי
מה לעשות בי.

משפחתי מכבדת, לא מעט בזכותי.
אחי המציא את ההרג,
הורי את הבכי,
אני את השתיקה.

אחר-כך נפלו הדברים הזכורים היטב.
ההמצאות שלנו שכללו. דבר גרר דבר,
הוצאו צוים. היו גם שהרגו לפי דרכם,
בכו לפי דרכם.

לא אזכיר שמות
מתוך התחשבות בקורא,
כי בתחלה עלולים הפרטים להבעית,
אבל בסופו של דבר הם מיגיעים:

אתה יכול למות פעם, פעמים, אפילו שבע פעמים,
אבל אינך יכול למות רבבות.
אני יכול.

תאי המחטרת שלי מגיעים לכל מקום.

כאשר החל קונו לפרץ על פני האדמה
החליתי אני לפרץ בבטן האדמה,
ומזמן עולה כחי על פחו.
גודניו נוטשים אותו ומצטרפים אלי,
ונאפלו זה רק חצי נקמה.

נ"ח " (1975)

לאריאל

הבל

ג'ויג חנין-
ריק

לא כל מי שאחיו מת הוא קין. לפעמים הוא הבל
מקריא עדין לגבהים הפחלים במחשבה

אבל ההבל החם עולה מן האדמה וקורא,
ואתה רוצה לענות לו, לשאל אותו
רק שאלה אחת. ועוד אחת

ע"י יור זכריה קל" (1998)

ק.א. זרתני

וקין טו צן

פניו של אדם נחשבות מעצבת ונצט.
 סקאב הפליאה והשכול.
 נצנף בגרונו עד לתנך הוצק:
 תרוץ-אין-אונים-אין-מוצא סנשכו.
 בשער הנחשת הליטה הנה את פניו.
 ורסט גנה ללא קצב נקשף.
 זולגות בלי תרף ציניס
 על הכל המת.
 על אהיו שרצח.

וקין, כפוף גב וקוצר בעופרת.
 עומד בקנייהם וטו צן ביקסחה:
 צובט וגונם נחמת רוחכם לה דוקרת.
 השכול — של בלנו.
 הסנות הגים יבא באבחה.

הוא צף על ראשי בכנסיו בלי תרף.
 השכיר גיין רצח סדרי לכבי.
 השחיו צפרני אלי חנק. אל דרס.
 אכף במפגיש: מלא את צויו

והוא שקנג נחזונו הקשנצ...
 "רצח", התסננמי, "רצח גם אותי" —

פניו צחוקו בפרטק סהבכע
 כחד התנפצות של הרים גמוטים.

ארור אותו יום שבפרי צד הנצח
 שונם נצצתם מהוך חשק ולילה.
 יבצץ הסיים לא העזה לנעת
 הירד הספמית לאנה מכשילה.

אלף.

גע ונד עם הצל של פני ארץ.
 הצל ישמששש בצלם אחי.
 בצלם המת שגנע לקנות צרב.
 בצלם המת הששבש את ארחי.

הוא פת, הנרצח.

גם אותי, הרוצח.

הסנות ישיג באסד הנימים.

הרצח רק הוא עולמות יסמס.

הסנות יחנה לעולמי עולמים.

"ל.א. זרתני"

חיה שנה

ארבעה

ובארץ ארבעה.

אני חושבת על קן שהרג את הבל.

אני חושבת על הבל שהרג את קן.

וחנה: שצרה האפל והשופע.

פסמותיה.

גמותיה.

"ל.א. זרתני" (icla)

ק.א. גותי'ן

וקין עוד טווען

וקין עוד טווען:
 וסי למדני להסיתו
 וסי הרעה לי דרך אל הסנות
 הן הוא.
 הנצלם, בקול גומן.
 רודף אחרי תמיד.
 ביני ובין אחי עומד בדרך.
 מציר אותי מתרדקה.
 לוחש לחוד פרעות ראשי
 בלחש שקטן.
 גורר עלי גוברת אימה.

פוקט את ציני אל חסף פתח.
 סותם חידת טייגו בקני.
 רופו את סוד הרצח.
 הנדרף אל הסנות ספגנס.
 אל השדות אני בורס.
 אל שבלי חטים וקופות —
 והוא מקשה גידי.
 והוא מדריס את צפרני ידי.
 והוא כוסה ציני אל אבן סהודת.
 והוא סריץ דמים עד הקקע: —
 הגה הצנרו
 הגה הצנרו
 רצחו

עזר נחול

אגרה גאנסקי

ד. עובדי-אגרת

גטל — ומחרשת. הלהב הקד
 ספריד מתנגע פיו רגב לרגב.
 מעודו לא היה העולם כה אחר.
 וכל הנצחים מבוקים תוך הרגע.

זה רמו לרצח.
 זה להב נדחק.
 זה קו אהדות שברגב מבקיע.
 מעולם לא היה פה מצט ספרקס
 ביו אדם
 ונקל
 ורשיע.

ה. קו אגרה

שלנה שביבול לאילן ושבלת.
 היום, כמו גפן, בסוד הסבשיל.
 היום שהבשיל — סמתו ככרבלת.
 זה כבש שחוט, וראשו הספשיל.

זה לילה ראשון.
 מפל תל וקר שקע
 שוב רגב שכול מצפה לתריש.
 שני, אנה! קו אנה!
 וקו מתריש.

מגיל "ביאטיג אהר" (1947)

ואחי שותק אמיר גלבע

אחי חזר מן השדה
בבגד אפור.
ואני חששתי שפא חלומי יתברך
והתחלתי מיד את פצעיו לספור.
ואחי שותק.

אחר חטטתי בכיסי הפגיון
ומצאתי אספלגית שייכש בתמה.
ובגלויה שחוקה את שמח
מחת לציור של פרגים.
ואחי שותק.

או התרתי את הצדור
והוצאתי חפציו, זכר אחר זכר.
הידר, אחי, אחי הגבור,
הנה מצאתי אותיך!
הידר, אחי, אחי הגבור,
אשיר גאווה לשמה!
ואחי שותק.
ואחי שותק.

ודמו מן הארמה זועק.

"שירי בביקר בביקר" (1953)

קין ש. שפרה

לא היתה לה
שום זכות קיום
כלעריו
וגם להפוך.
מדיע קמתם
איש על אחיו
לרצחני
נפש.

"שירי מזור" (1971)

אחים דן פגיס

1

הכל צח היה וצמרי
וכאלו ענו
באחרון הגדלים הרבים,
ומתלמל בעשן המנחה ששולח
אל אפי אדוניו.
עין ישר היה: כספיו.

2

עין תמה. ידו הגדולה מגששת
בתוך הגרון השחוט לפניו:
מנין בוקעת הדממה?

3

הכל נשאר בשדה. עין נשאר עין. ומפני שנגזר עליו להיות נע ונר,
הוא נע ונר בשמידה. מחליף בכל בקר אפק באפק. יום אחד הוא מגלה:
האדמה שטתה בו במרוצת השנים. היא נעה, אך הוא, עין, דרך במקום.
דרך, צעד, רץ, רק על פסת עפר יחידה, גדולה בדיוק כמו סליות סנדליו.

4

בערב של חסד מזדמנת לו
צרמה של שנת טובה.
הוא שוקע, נבלע בה, נח.
הס, עין ישן.
מאשר הוא חולם שהוא הכל.

5

אל תירא, אל תירא.
כבר נגזר על הקס להרגה
כי שבועתים תקם.
הכל אחיה שומר אותה מפל רע.

ותיאל מר

י ק י ן א ן מ ר

נכון כי קמתי עליו בשדה.
ואילי השקמתי הרוג.
והקל-דמו שוב אינו מתאדה
מאן שקמתי עליו, השדה
אדם הוא ולא ירק.

שקמתי עליו בשדה, זה נכון,
ונכון כי כחי הרודה.
אף איפה היית אתה, יה רבון,
אתה הרואה, אתה האדון
של השונים בלב השדה?

ונכון שחלקו מחלמי שפר.
כי מנעתי אותו מחטא.
וקהור הקלף השוכן עפר,
ואני, יה רבון, חבלף על צנאר,
אינני מוצא לי גל-עד.

שקמנת לי פח בשדה, זה נכון.
כי ראית אותי ותשתק.
כי היינו אחד בשלוש הרצון
הנופל בשדה וזוכר העוון
והקם בשדה להרג...

"קאה לא יל"

רן כג'ס

יבולה ילית

כתוב בעפרון בקרון המתום

25

קו והכל, אי-הבנה של אהבה:
קו רק רצה לחבק אותו חזק
וחזק אותו, שניהם לא הכינו.

מגון "גנך גנך"
אנך אנך וארושיי ארוי"

"פניח סליו כלה"
(1998)

כאן במשלות הנה
אני חנה
עם הכל בני
אם תראו את בני הגדול
קו בו אדם
תגידו לו שאני

"גלגל" (1970)